

97222 - Hükümetten teşvik alabilmek için hile yapmak

Soru

Resmi bir kurumda memur olarak çalışmaktayım. Kuruma tasarruf sağlayan çok işler yapıyorum ancak buna karşılık hak ettiğim ödülü alamıyorum. Ancak yaptığım işler, dışarıdan birileri tarafından yapıldığı takdirde aldığımdan çok daha fazla ödül verilmektedir. Kurumda çalışan yetkililerden biri, yaptığım işin dışardan birinin yaptığını gösteren bir fatura getirmemi önerdi. Böylece hakkımı tam olarak alabileceğimi söylüyor. Bu yöntemle alacağım ücret helal mi haram mı ve neden?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Bu ücret sizin için haram olup sizin almanız helal değildir. Çünkü yaptığınız işler aşağıdaki hususlardan biri olmaktan öteye geçmez:

Birincisi: Yaptığınız iş, görevlendirildiğiniz işin bir parçası olur. Bunun karşılığında aylık maaşınızı alıyorsunuz. Böylece sözleşme gereği aldığınız maaş karşılığında gerekli işleri yerine getirmeniz gerekir. "Ey iman edenler! Akitleri(n gereğini) yerine getiriniz." (Maide/1)

Bu durumda maaştan fazla bir şey hak etmiyorsunuz. Çünkü yaptığınız işler anlaşma çerçevesinde olduğu için ayrıca bir ücret alamazsınız. Her ne kadar da çalıştığınız kuruma büyük bir tasarruf sağlasanız da hüküm böyledir.

İkincisi: Yaptığınız işler, göreviniz dışında olan işler olup kurum, bu işi yerine getiren kişilere belirli bir ödül vermeyi taahhüt eder. Siz bu işleri yerine getirdiğinizde söz konusu ödülü alabilir fakat daha fazla para kazanmak için hile yapmak caiz değildir. Çünkü kurum, bu fazlalığa razı olmamıştır. Yüce Allah şöyle buyurdu: "Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helâk etmeyin. Şüphesiz Allah, size

karşı çok merhametlidir.” (Nisa/29)

İsterseniz belirtilen ödül karşılığında çalışırsınız isterseniz o işi yapmazsınız.

Üçüncüsü: yapılan işler, sizin göreviniz dışında olan işler olup kurum bu işler için de belirli bir ödül koymamıştır. Ayrıca kurum, sizden de bu işin yapılmasını istememiştir. Bu durumda devlete çok büyük tasarruf sağlarsanız da bu işi yaptığınızda size hiçbir ücret verilmesi gerekmiyor. Çünkü karşı taraf size bir şey vereceğini üstlenmemiştir. İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: “her kim bir karşılık belirlenmeden başka tarafa bir iş yaparsa herhangi bir ücret hak etmez. Bu konuda aykırı görüş bilmiyoruz.” 6/22

Dördüncüsü:

Bir önceki duruma ek olarak kurum, sizin o işi yapmanıza izin verirse ve sizde bu işi ücretle yaptığınız biliniyorsa, bu durumda işin normal ücretine eşit bir ücret talep etme hakkına sahipsiniz.

Hanbeli fakihlerinden el Rahibeni şöyle dedi: “ bir kişi, ücret karşılığında terzicilik, kaptanlık vb. gibi işleri yapıyorsa bunu bilen iş sahibi; işin yapılmasına izin verirse çalışan kişi normal piyasa ücreti hak eder. Çünkü örf bunu gerektiriyor.” (Matalip Uli Nuha fi Şerh Ğayet Munteha 4/212)

Sizi ilgilendiren son durum olsa bile yalan söylemeden hakkınıza varabiliyorken yalan söyleyerek hakkınızı elde etmeniz caiz değildir.

Son olarak: Yetkilinin size hilede yardım etmesi o işi helal kılmaz. Size tavsiyemiz Allah’tan korkmanız ve helal rızıkla önem vermenizdir. Şüphesiz Allah o helal rızıkla bereket koyacaktır. Daha önceden haksız here alınmış ücretler varsa iade edilmesi gerekir. İade etmek mümkün değilse Müslümanların yararına ve hayır yollarında harcayınız.

İbn Baz Rahimehullah’a şöyle soruldu: “Kişi hak etmediği bir malı alırsa ne yapar?”

Şöyle cevap verdi: vacip olan onu iade etmektir. Şayet bu mümkün değilse hayır yollarında harcar, malı fakirlere sadaka olarak verir, tekrar böyle bir şeye dönmek üzere tövbe ve istiğfar edilir.

(Fetava Ulama el Beled Haram s. 831)

En iyisini Allah bilir.